

Datum 2024-12-17

Dnr 2024-002119

Regeringen
Klimat- och näringslivsdepartementet

Delredovisning regeringsuppdrag stärka arbetet med akvatisk restaurering

Delredovisning 2024 av regeringsuppdrag *Stärka arbetet med akvatisk restaurering* som pågår 2024-2026. Uppdraget inkom till myndigheten den 21 december 2023.

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har fått i uppdrag av regeringen att *stärka arbetet med akvatisk restaurering*. I denna delrapport redovisas vad som genomförts under 2024. HaV redovisar även hur detta regeringsuppdrag samordnas med regeringsuppdraget att vidareutveckla åtgärdssamordning för avrinningsområden som pågår under samma tidsperiod. Slutligen redovisa planerade huvudaktiviteter för 2025.

Havs- och vattenmyndigheten överlämnar härmed en första delrapportering av uppdraget.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Anna Ledin efter föredragning av enhetschef Susanne Eriksson.

Anna Ledin

Susanne Eriksson

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Uppdraget och dess beredning.....	3
	2.1 Uppdragsbeskrivning	3
	2.2 Avgränsningar.....	4
3	Utgångspunkter.....	4
4	Samordning och arbetsområden inom regeringsuppdraget.....	5
	4.1 Samordning mellan regeringsuppdragen	5
	4.2 Arbetsområden och insatser under 2024	6
	4.2.1 Vidareutveckla processen för fysiskt åtgärdsarbete	6
	4.2.2 Styrning och prioritering av åtgärdsbidrag utifrån kust- och avrinningsplanering.	6
	4.2.3 Kunskapshöjande insatser	7
	4.2.4 Naturbaserade lösningar	8
	4.2.5 Uppföljning av åtgärders resultat och utvärdering	8
	4.2.6 Kommunikation av åtgärders resultat	9
5	Nytt villkor för anslag till akvatisk restaurering.....	9
6	Ny enhet för åtgärdssamordning	9
7	Fokus under 2025	10

1 Sammanfattning

Arbetet under 2024 inom regeringsuppdraget *Stärkt arbete med akvatisk restaurering* har främst inriktats mot att skapa förutsättning för det treåriga uppdraget. Inledningsvis genomfördes flera administrativa moment som att ta fram en projektplan och säkra resurser och definiera/avgränsa uppdraget. Under året har också flera kartläggande och inventerande insatser påbörjats som skapar utgångspunkt för arbetet under 2025 och 2026. Exempelvis (1) Sammanställning av metodik för åtgärdsprioritering, (2) första prototyp av kunskapsportal till stöd för åtgärder, (3) förstudie av behov och möjliga inriktningar för ett kompetenscenter. (4) påbörjat en kunskapssammanställning om naturbaserade lösningar, (5) Påbörjad utvecklingen av en publik årsrapport för fysisk restaurering. Arbetet genomförs i nära samverkan med regeringsuppdraget *Vidareutveckla åtgärdssamordning för avrinningsområden*.

Arbetet inom detta regeringsuppdraget *Stärkt arbete med akvatisk restaurering* genomförs inom sex arbetsområden:

- Styrning och prioritering av åtgärdsbidrag utifrån kust- och avrinningsplaner.
- Kunskapshöjande insatser
- Naturbaserade lösningar
- Uppföljning av åtgärders resultat och utvärdering
- Kommunikation av åtgärders resultat
- Vidareutveckla processen för fysiskt åtgärdsarbete

2 Uppdraget och dess beredning

2.1 Uppdragsbeskrivning

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) fick inför 2024 följande regeringsuppdrag:

Stärka arbetet med akvatisk restaurering

Havs- och vattenmyndigheten ska stärka arbetet med akvatisk restaurering och naturbaserade lösningar i syfte att upprätthålla och återskapa viktiga livsmiljöer, stärka fiskbestånd och bidra till biologisk mångfald. Restaureringen ska bidra till att nå bland annat målen i relevanta EU-direktiv och därmed omfatta både marin och limnisk miljö, exempelvis restaurering av ålgräsängar och återskapandet av strömmande vatten och fiskvandringssvägar. Restaureringen ska inte medföra några negativa konsekvenser för elsystemet. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet) årligen senast den 31 december med slutredovisning 2026.

Uppdraget har koppling till regeringsuppdraget att *Vidareutveckla åtgärdssamordning för avrinningsområden* som ska genomföras under samma tidsperiod. Dessa två regeringsuppdrag kommer att samordnas inom HaV då processer, metoder och modeller i regeringsuppdraget om restaurering stödjer uppdraget att Vidareutveckla åtgärdssamordning för avrinningsområden (Figur 1).

Genomförandet av regeringsuppdragen är ett viktigt steg för att uppnå en integrerad vattenresursförvaltning, vilket ligger i linje med tidigare regeringsuppdrag och statliga utredningar.

Vissa delar av de planerade aktiviteterna pågår redan på HaV och andra myndigheter, vilket kommer integreras i regeringsuppdraget. HaV har i många år arbetat för att effektivisera restaureringsarbetet och bedömer att regeringsuppdraget kommer att stärka detta arbete.

I denna delredovisning redovisas vad som genomförts i regeringsuppdraget under 2024, samt en kort beskrivning av planerade aktiviteter som genomförs under 2025.

2.2 Avgränsningar

Regeringsuppdraget är inriktat på det fysiska åtgärdsarbetet för bättre vattenmiljöer som helt eller delvis kan finansieras med havs- och vattenmiljöanslaget (1:11). Uppdraget är fokuserat mot det fysiska åtgärdsarbetet och inte på styrmedel eller åtgärder som sker mot annan bakgrund än åtgärdsanslaget. Arbetet kommer att påverkas av det strategiska arbetet runt åtgärder som sker i RU åtgärdssamordning och samordning är nödvändig i frågor runt prioritering och planering i kust- och avrinningsområden. De två regeringsuppdragen ska skapa en sömlös process mellan den strategiska nivån (RU åtgärdssamordning) och den mer operativa nivån (RU restaurering). Regeringsuppdraget omfattar både åtgärder i limnisk och marin miljö.

I frågan om definition av begreppet restaurering avviker regeringsuppdraget från den gängse svenska synen på restaurering, vilket vanligtvis omfattar fysisk restaurering av vattenmiljöer som är fysiskt påverkade. Istället används den internationella tolkning av begreppet restaurering som är bredare och omfattar de flesta fysiska åtgärder som syftar till att återställa och återskapa vattenmiljöer med syfte att gå mot ett mer naturligt tillstånd, men även förebyggande åtgärder för att bevara värdefulla vattenmiljöer och arter. Anledningarna är flera men de främsta orsakerna är dels att harmonisera mot EU:s nya restaureringsförordning och dels att öka effektiviteten i restaureringsåtgärderna då fler aspekter integreras. Det bredare synsättet innebär att både biologiska, kemiska och fysiska åtgärder kan ingå, samt även åtgärder som riktar sig mot annan påverkan än fysisk påverkan, såsom övergödning m.fl. Exempel på miljöproblems-/förvaltningsområden vars åtgärder ingår i regeringsuppdraget är: åtgärder för fiskevård, hotade arter och naturtyper, kalkning mot försurning, åtgärder mot invasiva främmande arter, lokala vattenvårdsåtgärder, traditionell fysisk restaurering, samt även de fysiska åtgärder som följer av åtgärdsprogrammen för vatten och för havsmiljö som föreslås genomföras med stöd av det statliga åtgärdsanslaget. Det innebär att åtgärdsprogrammets styrmedelsåtgärder och åtgärder som föreslås ska genomföras med stöd av andra styrmedel, ligger utanför regeringsuppdragets fokus. Detta gäller även andra styrmedelsåtgärder (som ej ingår i åtgärdsprogrammen) som planeras och genomförs inom andra områden som inte omfattas av anslag 1:11. Exempelvis ingår inte åtgärder mot invasiva främmande arter som sker genom förändrad lagstiftning av barlastvatten och importregler. Ett annat exempel som inte heller ingår är övergödningsåtgärder som följer av tillsyn och provning. Åtgärder som hanteras inom ramen för den nationella processen kring omprövning av vattenkraften ingår inte i regeringsuppdraget. Dock skapar åtgärderna förutsättningar för restaurering av uppströms liggande arealer och frågor som rör metoder och bästa tillgängliga teknik kan också tillämpas vid åtgärder som rör miljöanpassning av vattenkraft.

3 Utgångspunkter

Regeringsuppdragets mål är att förbättra och effektivisera åtgärdsprocessen för akvatiskt restaureringsarbete, i syfte att förbättra och återskapa viktiga vattenmiljöer. Det övergripande

målet bryts ner i ett antal projektmål. Naturbaserade lösningar är en del i uppdraget och ska vara en integrerad del i åtgärdsarbetet.

Arbetet bedrivs i följande sex arbetspaket:

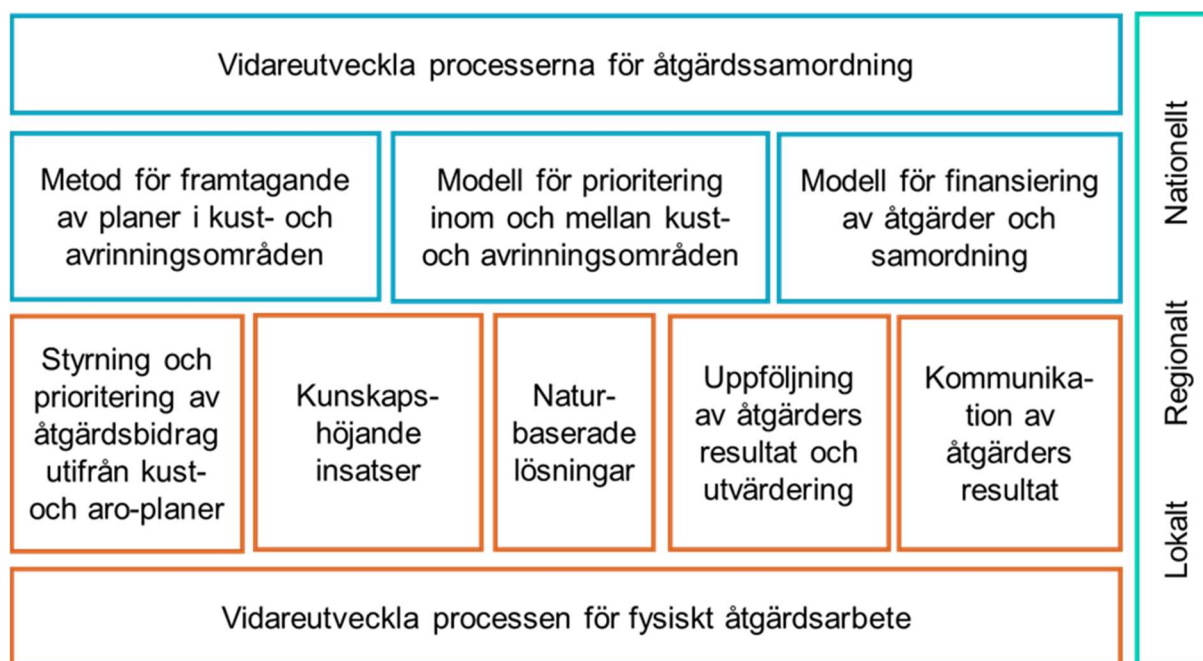
- Vidareutveckla processen för fysiskt åtgärdsarbete
- Styrning och prioritering av åtgärdsbidrag utifrån kust- och avrinningsplanering
- Kunskapshöjande insatser
- Naturbaserade lösningar
- Uppföljning av åtgärders resultat och utvärdering
- Kommunikation av åtgärders resultat

4 Samordning och arbetsområden inom regeringsuppdraget

4.1 Samordning mellan regeringsuppdragen

Fokus för Havs- och vattenmyndigheten under 2024 har varit att skapa organisatoriska förutsättningar för genomförandet av regeringsuppdraget (punkt 5) samt ta fram uppdragsdirektiv och projektplan för båda regeringsuppdragen RU Vidareutveckla åtgärdssamordning för avrinningsområden och RU Stärka arbetet med akvatisk restaurering. Både intern och extern samverkan har genomförts. Särskilt viktiga frågor har varit omfattning/avgränsningar på regeringsuppdraget samt hur de två regeringsuppdragen RU Vidareutveckla åtgärdssamordning för avrinningsområden och RU Stärka arbetet med akvatisk restaurering förhåller sig till varandra och samverkar.

De två regeringsuppdragen har som målsättning att sömlöst stödja varandra och leda till ett mer samordnat och effektivare åtgärdsarbete. RU Vidareutveckla åtgärdssamordning för avrinningsområden har ett mer övergripande uppdrag att utveckla processerna på nationell, regional och lokal nivå samt ta fram metoder och modeller för det praktiska åtgärdsarbetet (figur 1). RU Stärka arbetet med akvatisk restaurering har ett mer praktiskt uppdrag att utveckla processerna i det konkreta genomförandet av åtgärderna på den regionala och lokala nivån.

Figur 1 Schematisk bild över arbetsområdena i RU Vidareutveckla åtgärdssamordning för avrinningsområden (blåa rutor) och RU Stärka arbetet med akvatisk restaurering (röda rutor). De två regeringsuppdragen samordnas sömlöst på nationell, regional och lokal nivå (gröna rutor).

4.2 Arbetsområden och insatser under 2024

Regeringsuppdraget har delats upp sex arbetspaket såsom presenteras i de röda rutorna i figur 1. Redovisning av arbetsområdena och insatser följer denna uppdelning.

4.2.1 Vidareutveckla processen för fysiskt åtgärdsarbete

Målsättningen är att skapa en ändamålsenlig och effektiv åtgärdsprocess från som börjar med regeringens budgettilldelning till och resultera i en positiv utveckling i miljön och de akvatiska ekosystemen. Detta sker genom att arbetet i de övriga arbetspaketen och resultat från regeringsuppdraget åtgärdssamordning vävs in i de befintliga arbetsprocesserna för åtgärdsarbete inom olika områden. Arbetspaketet fokuserar på en helhetssyn och att integrera övriga arbetspaket i en övergripande process för åtgärdsarbete i akvatiska miljöer. I arbetspaketet adresseras frågor som ökar effektiviteten och logiken i arbetet med fysiska åtgärder, från idé-förslag-planering-genomförande-uppföljning till utvärdering i en återkopplande lärandeprocess. Målbild, ambitioner och arbetssätt för åtgärdsarbetet behöver vara tydliga och dokumenterade, samt behöver kommuniceras till inblandade aktörer. Arbetspaketet genomförs i bred samverkan inom HaV, länsstyrelser och andra berörda myndigheter och aktörer.

4.2.2 Styrning och prioritering av åtgärdsbidrag utifrån kust- och avrinningsplanering

Styrning och prioritering av åtgärdsbidrag behöver ta utgångspunkt i behov och prioriteringar i den kust- och avrinningsplaneringen som föreslås inom RU Åtgärdssamordning. Inom arbetspaketet analyseras hur medelstillsdelningen till fysiskt åtgärdsarbete effektivt kan genomföras i framtiden. I nuläget fördelas en stor del av Havs- och vattenmiljöanslaget (1:11) till åtgärder utifrån åtgärdsområden (t.ex. kalkning, fiskevård, LOVA, åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper, invasiva främmande arter och fysisk restaurering). Därefter prioriteras

resurser inom respektive åtgärdsområde, både mellan olika länsstyrelser (ofta med stöd av fördelningsnycklar) och i mindre grad andra åtgärdsaktörer/projekt.

En övergripande målsättning i båda regeringsuppdragen är att fördela anslaget med fokus på kust- och avrinningsområdenas behov samt mot åtgärder med mest effekt, vilket innebär förändringar både i HaV:s och i länsstyrelsernas styrning och prioritering. HaV:s övergripande anslagsstyrning/prioritering behöver också bli mer tydlig.

Aktiviteter under 2024: Ett kartläggningsarbete har påbörjats, bland annat genom ett uppdrag till SLU att kartlägga hur prioritering sker i andra länder samt ta fram förslag på metoder för prioritering som skulle kunna användas. Under året har även en inventering påbörjats med syfte att inventera förslag på hur styrning och prioritering skulle kunna ske. Under 2025 planeras dock större av delen av arbetet inom detta arbetspaket genomföras.

4.2.3 Kunskapshöjande insatser

Det finns ett behov av mer kunskap inom åtgärdsarbetet. En åtgärd på en plats kan ge stor positiv effekt medan samma åtgärd på en annan plats kan skada ekosystemen. Samtidigt som det finns brist på kunskap finns det också en omfattande kunskapsbas i personer med mångårig erfarenhet inom forskning, förvaltning och praktiskt åtgärdsarbete. Åtgärders effekter är ett område som behövs adresseras inom detta arbetspaket, framförallt kopplat till prioritering av åtgärder. Arbetet inom arbetspaketen kommer inledningsvis att fokuseras mot tre insatser, kunskapsportal, utbildning och kompetenscenter. Ytterligare insatser kommer att behövas under de tre år som uppdraget löper över. Dessa kommer att hanteras löpande under uppdraget.

Aktiviteter under 2024: Havs- och vattenmyndigheten har påbörjat arbetet med att utveckla en webbaserad kunskapsportal med fokus på åtgärder av vattenmiljöer. Denna portal ska strukturera och tillgängliggöra den information som behövs för åtgärdsarbete i akvatiska miljöer i Sverige, från källa till hav.

Havs- och vattenmyndigheten har gjort en förstudie som visar behovet av och förutsättningar för att skapa ett nationellt kompetenscenter¹. Ett kompetenscenter kan initiera och samordna utbildningsinsatser, vara en länk mellan forskning, myndigheter och praktiskt genomförande av vattenvårdsarbete nationellt och internationellt och säkerställa att utförare av åtgärder har tillgång till relevant kunskap för sin verksamhet. Ett kompetenscenter kan bli en viktig pusselbit i att bygga upp verksamheten långsiktigt och utredningen kring ett kompetenscenter bör fortsätta under 2025 med målet att etablera ett center. Det finns också förslag på olika inriktningar för centret, exempelvis att endast inrikta sig på viss typ av åtgärder, t.ex. fysisk restaurering och eventuellt vidga centrets inriktning till fler åtgärdstyper efter hand. Eventuella avgränsningar av centrets inriktning kommer hanteras under arbetet i paketet.

I april genomförde HaV med stöd av länsstyrelsen i Östergötland en webbutbildning utifrån manualen för vattendragsrestaurering; "Restaurering av transportbegränsade vattendrag – en introduktion" för handläggare på länsstyrelserna som arbetar med restaurering. Under året har också HaV genomfört ett antal webbaserade frukostseminarier för länsstyrelsernas medarbetare

¹ [Förstudie för Nationellt kompetenscenter för vattenvård - Restaurering i vatten - Miljöpåverkan och åtgärder - Havs- och vattenmyndigheten \(havochvatten.se\)](https://havochvatten.se/forstudie-for-nationellt-kompetenscenter-for-vattenvard-restaurering-i-vatten-miljopaverkan-och-avgard-av-havs-och-vattenmyndigheten)

som arbetar med akvatisk restaurering, för att sprida aktuell kunskap om restaurering och dela erfarenheter mellan länen.

I november genomfördes en nationell konferens om restaurering i marin miljö i Malmö. På konferensen deltog flera olika aktörer, som konsulter, intresseorganisationer, kommuner, länsstyrelser och statliga myndigheter.

4.2.4 *Naturbaserade lösningar*

Naturbaserade lösningar (NBS) är multifunktionella och kostnadseffektiva åtgärder för att hantera olika samhällsutmaningar genom att skydda, utveckla eller skapa ekosystem samtidigt som biologisk mångfald och mänskligt välbefinnande främjas². Naturbaserade lösningar är åtgärder som utgår från de funktioner ekosystemen bidrar med, så kallade ekosystemtjänster. Det finns behov av att utveckla kunskap kring hur restaurering kan bidra till att ersätta grå lösningar (tekniska konstruktioner i exempelvis betong) med naturbaserade lösningar. En viktig faktor är att etablera en nära samverkan mellan myndigheter (exempelvis Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Sverige meteorologiska och hydrologiska institut, Boverket, Statens geotekniska institut, Naturvårdsverket och länsstyrelserna) som arbetar med vattenvård, klimatanpassning, och naturbaserade lösningar. Ett första steg är att ta fram exempel på "best practice" för NBS i sötvatten respektive marina miljöer som kan utgöra grunden i vidare utvecklingsarbete, samt sammanställa information om hur naturbaserade lösningar kan ersätta gråa lösningar.

Aktiviteter under 2024: Arbete har påbörjats för att ta fram en internationell kunskapssammanställning om hur akvatiska restaureringsåtgärder kan fungera som naturbaserade lösningar.

4.2.5 *Uppföljning av åtgärders resultat och utvärdering*

Det finns ett behov av att etablera en mer ändamålsenlig uppföljning av åtgärders resultat och effekter. Arbetet i detta arbetspaket behöver ske samordnat med flera andra uppföljnings- och rapporteringsbehov som finns, exempelvis inom flera direktiv och administrativa processer. I den mån det finns tidigare åtgärdsanalyser, t ex inom havs- och vattenförvaltningen, ska hänsyn tas till dessa vid uppföljning.

Den nuvarande återrapporeringen av åtgärdsanslagen är administrativt omfattande med flera olika processer och format för bl.a. uppföljning av ekonomi, projektinsatser och databasrapportering av åtgärder. Det finns synergieffekter som kan nyttjas och därmed minska den administrativa bördan. Samtidigt behöver redovisningen av resultat och effekter utvecklas och förbättras, vilket kan öka arbetsinsatsen men också uppfylla många behov hos regeringen, HaV, länsstyrelser och andra aktörer. Digitala verktyg har en nyckelroll i det framtida rapporteringsarbetet och det kommer att behövas omfattande insatser för att utveckla digitala verktyg och informationsflöden för åtgärdsuppföljning.

Som ett första steg har en översyn av befintliga arbetssätt och rutiner påbörjats. Nästa steg är att analysera och fastställa behov, principer och mål för åtgärdsuppföljningen. Därefter utvecklas, tillsammans med länsstyrelserna, ett enkelt och effektivt arbetssätt för åtgärdsuppföljning som svarar på de behov som finns både utifrån lagkrav, rapporteringskrav och utifrån

² Naturvårdsverket. Naturbaserade lösningar – ett verktyg för klimatanpassning och andra samhällsutmaningar. Rapport 7016, mars 2021.

förvaltningsbehov. Det behövs även ett utvecklingsarbete av rutiner för åtgärdsarbetet och de befintliga/nya digitala verktyg som ska hantera åtgärdsrapportering, uppföljning och utvärdering.

Aktiviteter under 2024: HaV kontrollerade på plats ett urval av restaureringsåtgärder som finansierats av Länsstyrelsen i Halland men hjälp av Havs- och vattenmiljöanslaget. Roller och metoder för uppföljning och utvärdering av åtgärder kommer utvecklas under 2025. Arbetet är ett led i att följa upp beslut om bidrag, samt att bästa tillgängliga teknik används och att uppsatta mål nås.

Därutöver har en översyn påbörjats för att utvärdera åtgärder som rapporterats i olika åtgärdsdatabaser. Syftet är att undersöka vilken information som rapporteras och om rapporterad information kan användas för kostnads- och effektredovisning. Detta arbete fortsätter under 2025.

4.2.6 Kommunikation av åtgärders resultat

Att öka kommunikationsinsatserna om åtgärders resultat följer naturligt på en förbättrad uppföljning av effekter. Kommunikation kan bidra till flera positiva effekter för restaurering. Framför allt en ökad allmän acceptans för restaureringsåtgärder, inte minst hos mark- och vattenägare och andra aktörer, vilket kan öka åtgärdstakten och effektiviteten i arbetet. Kommunikation av åtgärders resultat kan även öka allmänhetens förståelse för nyttan av statligt finansierade vattenvårdsåtgärder. Arbetspaketet bör adressera två målgrupper, dels mark- och vattenägare, dels samhällsaktörer och allmänhet som bör ges en förståelse och acceptans för restaurering. Arbetspaketet ska inte genomföra kommunikation (se projektet kommunikationsplan) utan utarbeta metoder och strategier för hur uppnådda åtgärdseffekter bättre kan kommuniceras med berörda målgrupper.

Det kan även behövas fler insatser för att kommunicera resultat av åtgärder, samt fler digitala verktyg kan behöva utvecklas. Det kan också behövas fler kommunikationsinsatser om åtgärdsarbete, tillsammans med kommunikationsenheten och länsstyrelser.

Aktiviteter under 2024: HaV har under året informerat externt om aktuella konferenser, projekt, forskning m.m. inom akvatisk restaurering genom nyhetsbrev. Flera webbnyheter har också publicerats på HaVs webb med information om olika projekt som genomförts med stöd av Havs- och vattenmiljöanslaget, och vilka nyttor dessa projekt har bidragit eller förväntas bidra med till samhället. Det pågår ett utvecklingsarbete med en publik årsrapport för fysisk restaurering med ansatsen att visa på restaurering från källa till hav.

5 Nytt villkor för anslag till akvatisk restaurering

Det fysiska åtgärdsarbetet spänner över flera områden, anslag och villkor. Under 2024 genomfördes dock en förändring med ett nytt anslagsvillkor som ledde till fler restaureringsåtgärder av fysiskt påverkade akvatiska miljöer. Anslagsvillkoret har bidragit till att denna typ av restaureringsarbete under året gått framåt.

6 Ny enhet för åtgärdssamordning

Som en del i att skapa en effektivare åtgärdsprocess genomförde HaV en organisationsjustering våren 2024 genom bildandet av enheten för åtgärdssamordning. På enheten samlas samordningen av de större bidragen för åtgärder som HaV fördelar via anslag 1:11 Åtgärder för

havs-och vattenmiljö till länsstyrelserna: bidrag till lokala vattenprojekt (LOVA), bidrag till kalkning mot försurning, bidrag till restaurering, bidrag till fiskevård, bidrag till arbete mot främmande arter, bidrag till åtgärdsprogram för hotade arter och livsmiljöer samt medfinansiering av EU-projekt såsom LIFE och Interreg. Enheten ansvarar också för samordningen av tre aktuella regeringsuppdrag:

- Vidareutveckla åtgärdssamordning för avrinningsområden,
- Stärka arbetet med akvatisk restaurering samt
- Samordningen av nationell restaureringsplan för akvatiska miljöer, till följd av EU:s nya restaureringsförordning (2024/1991).

7 Fokus under 2025

Under 2025 kommer arbetet med regeringsuppdraget fokusera på följande områden/aktiviteter.

Vidareutveckla processen för fysiskt åtgärdsarbete: Arbetsområdet utvecklar en kartläggning och inventering av befintliga processer i olika sakområden, samt hur åtgärdsprocessen bedrivs från idé till genomförande och slutligen uppföljning.

Styrning och prioritering av åtgärdsbidrag utifrån kust- och avrinningsplanering:

Kartläggningsarbetet av befintliga prioriteringar inom olika åtgärdsbidrag. Under året utvecklas analysen om möjliga prioriteringsmodeller och dessas för och nackdelar, samt hur samspelet mellan nationell och regional nivå bör utformas.

Kunskaphöjande insatser: Arbetsområdet kommer att ta fram en grundstruktur för en kunskapsportal, samt genomföra tester med ett första grundinnehåll. Intern och extern dialog kring förutsättningar och former för ett nationellt kompetenscenter för akvatisk restaurering, samt ett inriktningsbeslut kommer att tas under 2025. Planering och genomförande av webbutbildningar i akvatisk restaurering.

Naturbaserade lösningar: Efter avstämning med relevanta myndigheter om deras arbete med NBS, påbörjas arbetet med att identifiera hur HaVs arbete med NBS kan komplettera detta arbete. Framtagande av kunskapssammanställning om effekter av restaurering som naturbaserade lösningar, samt goda exempelsamling på NBS från andra länder som är översättbara till svenska förhållanden.

Uppföljning av åtgärders resultat och utvärdering: Arbetsområdet genomför en kartläggning av principer för uppföljning samt fortsättning av den påbörjade kartläggning av befintliga uppföljningssystem/databaser. Vilken information finns i nuläget och möjligheter till uppföljning av fysiska åtgärder mellan olika sakanslag. Under 2025 kommer ett inriktningsbeslut om uppföljning att tas.

Kommunikation av åtgärders resultat: Utvärdera utformning och upplägg av en webb-baserad årsrapport för restaurering som visar uppnådda resultat.